

Averøyan
Emma

SALAISUUKSIA

HARRIET HEGSTAD

2

 SAGA
EGMONT

Harriet Hegstad

Salaisuuksia

Averøyan Emma

Suomentanut Sakari Helvamo

SAGA Egmont

Salaisuuksia – Averøyen Emma

Translated by Sakari Helvamo

Original title: *Taushetsløftet*

Original language: Norwegian (Bokmål)

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2016, 2023 Harriet Hegstad and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727099033

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Henkilöt:

Emma Vik	
Johannes Vik	Emman kaksoisveli
Jacob Vik	Emman vanhempi veli
Ragna Vik	Emman nuorempi sisko
Karen ja Peder Vik	Emman vanhemmat
Serine ja Einar Dal	Vikin perheen naapurit
Olav, Tore, Synnøve, Dagny ja Grete Dal	Dalin perheen lapset
Augusta Vik	Emman täti, ompelijatar
Nicolai Thorp	taidemaalari

Miten viime kirja päättyi:

– Olemme liian nuoria sitoutumaan, Emma kuiskasi. – Vielä aivan liian nuoria.

– Paitsi jos itse haluamme.

– Entä opiskelu? Olen ymmärtänyt, että haluat opettajaksi, ja silloin sinunkin on lähdettävä pois.

Olav pudisti päätään ja huokaisi.

– Olen päättänyt toisin. Katsohan... Hän otti sormiensa väliin suortuvan Emmän hiuksia ja pyöritteli sitä. – Kåre, isän veli, omistaa Kristiansundissa rautatavarakaupan ja on pyytänyt minua sinne.

– Mutta silloinhan...

Emma oli vähällä sanoa, että häntäkin oli pyydetty vuodeksi Kristiansundiin, mutta vaikenä. Hän ei ollut vielä päättänyt, halusiko hän auttaa Augustaa. Mutta jos Olavkin muuttaisi Kristiansundiin, he voisivat nähdä toisiaan usein, niin usein, että heidän suhteensa vakiintuisi muidenkin silmissä. Mutta halusiko hän sitä?

- Sitäkö sinä haluat, Olav?
- Sitä. Kårella ei ole lapsia, ja hän haluaa kernaasti jonkun sukulaisen ottamaan ohjat sitten kun hän astuu syrjään. Jos viihdyn paikassa ja hän on tyytyväinen työhöni, se joku voin hyvin olla minä.
- Mutta sehän on erinomainen uutinen. Oletko tiennyt jo pitkään?
- En kovin pitkään, kuukauden ajan. Halusin miettiä itse jonkin aikaa, mitä tekisin. Kotona en kuitenkaan olisi enää kauaa. Tore ja minä emme tule toimeen, eikä tilalla muutenkaan olisi työtä kolmelle miehelle.
- Sittenhän sinun kannattaa suostua. Ajattele mikä mahdollisuus, Olav.
- Sepä se. Hän suuteli Emmaa hellästi huulille. – Siksi kysynkin vielä. Olemmeko me pari?
- Ehkä me... Emma jäykistyi ja irrottautui Olavin käsistä. Joku juoksi heitä kohti rantakalliolla. Dagny. Hän haukkoi henkeä ja lyhyesti kyyryyn kiven päälle.
- Oletteko... Dagny hengitti raskaasti. – Oletteko te nähneet Synnøveä?
- Olav pudisti päätään.
- Emme. Miksi kysyt?
- Häntä ei löydy. Täysin kateissa, ja...
- Emma katsoi häntä kauhuissaan. Kaikki veri kaikkosi hänen kasvoiltaan, ja hän luuli pyörtyvänsä. Oliko Synnøve kertonut kaiken vanhemmilleen ja karannut sitten? Vai oliko hän päättänyt lähteä, koska ei uskaltanut kertoa?
- Koska hän katosi?
- Navettatöiden jälkeen. Dagny pyyhki kyyneleitään kasvoiltaan. – Äiti löysi hänen huoneestaan lapun, jossa luki:

Antakaa anteeksi, en näe muuta keinoa. Dagny henkäisi itkuisena ja katsoi Emmaa. – Sanoiko hän sinulle jotain, mistä me emme tiedä?

Emma tuijotti häntä mykkänä. Tunne siitä, että hän oli epäonnistunut, että hänen olisi pitänyt toimia heti, kun hän sai tietää, mitä tytölle oli käynyt, löi hänen lävitseen kuin hyökyaalto.

Ja nyt Synnøve oli kadonnut.

1

Averøya, 1911

Emma tunsi voimien katoavan jaloista, kun hän lysähti alas kivelle. Mieli koetti turhaan ymmärtää sitä, minkä Dagny oli juuri kertonut. Synnøve, kadonnut? Hän tuijotti lamaantuneena Dagnya, joka itki peittelemättä hänen edessään. Kyyneleet valuivat valtoimenaan tytön poskilla, eikä Dagny tehnyt elettäkään pyyhkiäkseen niitä pois. Emma kohtasi ystävättärensä katseen, tunsi itsessäänkin sen sisältämän kivun ja epätoivon. Olav seisoj paikallaan kuin kivettyneenä ja tuijotti vuoroin kumpaakin tyttöä.

– Mitä hän tarkoitti viestillään? poika kysyi. – Mitä te ette ole kertoneet minulle?

Emma ei tiennyt, mitä sanoisi. Hänen rinnassaan kiristi pelko. Synnøve oli valehdellut hänelle. Ei hän koskaan ollut ajattelutkaan kertoa vanhemmilleen totuutta. Miten Emma oli saattanut olla niin typerä, että oli uskonut tyttöä? Tiesihän hän,

miten ailahtelevainen Synnøven mieli oli. Usein se liisi korkealla vailla huolia ja täynnä iloa, mutta myös surut hän tunsivat syvemmin kuin moni muu. Ja se, mitä Synnøve oli joutunut kokemaan, painoi epäilemättä liian raskaasti.

– Meidän täytyy löytää hänet, Dagny aneli itkunsekaisella äänellä. – Hänen on pakko olla vielä jossain lähistöllä. Ei hän ole voinut ehtiä kauas, jos vaan ei... Dagny ravisti päätään ja pyyhki kämmensyrjällä silmäkulmiaan. – Voi miksi emme tehneet mitään, kun siihen oli vielä aikaa?

– Tehneet mitä? Olav ei vielääkään käsittänyt tilannetta. – Emma, puhu minulle!

– Silloin tanssi-iltana joku kajosi väkisin Synnøveen, Emma kuiskasi hiljaa. – Hän vannotti minua olemaan hiljaa asiasta, aneli etten kertoisi...

– Kajosi väkisin? Olav keskeytti Emman ja tuijotti häntä epäuskoisena. – Väkisin? hän toisti. – Mitä sinä oikein tarkoitat, että joku...? Hän ei sanonut lausetta loppuun. – Oletteko te molemmat menettäneet järkenne?

Emma aikoi jo vastata, mutta samassa hän näki Toren juoksevan rantakallioilla heitä kohti. Vanhemman pojan askel luiskahti, ja hän oli jo vähällä pudota mereen, mutta sai pysyttyä kuitenkin pystyssä ja ryntäsi heidän luokseen.

– Hän... tilalla häntä ei näy, Tore huohotti. – Talot on käyty läpi joka ikinen, ei missään lähistöllä. Hän tuijotti vuoroin heistä jokaista. – Siinäkö te ajattelitte seistä? Luoja tietää, mitä sen hupakon päässä liikkuu. Odottakoon vain!

Emma katsahti nopeasti Toreen. Pojan silmissä kyti vaarallinen tuli, ja se pelotti häntä. Jos Tore saisi tietää, mitä Synnøve oli hänelle kertonut, pojan raivo kohdistuisi Emmaan, koska hän oli pysynyt vaiti.

– Tule, Emma. Me kaksi etsimme rannasta. Olav ja Dagny katsovat vuononhaaran Vikiin asti. Pakko hänen on jossain olla. Varmasti vain piiloutunut johonkin niin kuin hänellä oli lapsena tapana tehdä, kun ei saanut tahtoaan läpi. Muistattehan te?

Olav värähti ja vilkaisi Emmaa. Avasi suunsa kuin sanoakseen jotain, mutta Tore jatkoi kiinnittämättä veljeensä huomiota.

– Ja kaikki tämä vain sen tähden, että hän meni ja joi liikaa ja hölmöili tansseissa, minä en käsitä.

– Ehkä siinä on muutakin. Olav katsoi veljeään jähmettyneenä, mutta Tore oli jo menossa.

– Emma, tuletko sinä?

Silmänräpäyksen ajan Emma empi. Hän näki, kuinka Olav tuijotti häntä, odotti varmaankin, että hän olisi sanonut vastaan Torelle. Nyt ei kuitenkaan ollut sen aika. Synnøve oli pakko löytää.

– Minä tulen!

Hän tunsii Olavin katseen polttavan selässään, kun hän juoksi vanhemman veljen perään. Katseen polte unohtui kuitenkin jo pian. Emman sydän löi niin että hän luuli pyörtyvänsä, ja hän rukoili mielessään, että Synnøve tulisi järkiinsä ennen kuin olisi liian myöhäistä. Kauhua, jota hän oli tuntenut sinä kohtalokkaana iltana, kun hän oli löytänyt tyttöparan vanhasta venevajasta, vyöryi takaisin hänen ylleen kuin suunnaton maininki. Entä jos hän on hypännyt mereen? Juuri niin kuin hän oli uhannut tehdä silloin kun Emma oli ollut tapaamassa häntä. Emma ei ollut ottanut uhkausta tosissaan. Synnøve oli silloin pelännyt, että oli raskaana, ja sellaisen häpeän kanssa tämä ei kestäisi elää.

Herra Jumala, anna meidän löytää hänet kunnossa.

Toren leveä selkä pilkahteli edessäpäin, ja Emma ponnisteli pysyäkseen perässä. Maasto oli vaikeakulkuista. Rantakalliot olivat liukkaista, ja niissä oli leveitä halkeamia, joiden yli piti hyppiä. Kosteaa sammal luisti jalkojen alla, ja Emma otti vähän väliä käsillä tukea maasta samalla kuin hän epätoivoisesti etsi merkkiä Synnøvestä.

Äkkiä suuri kivi antoi myöten Emman alla, ja hän putosi vierien rinnettä alas. Juuri ennen pudotusta mereen hänen onnistui saada tukea jaloilleen. Haparoivin käsin hän etsi mitä tahansa kohtaa mistä tarttua ja tunsu kirveleviä pistoja kämmenessä, kun hän sai kiinni kitukasvuisesta puskasta.

– Tore! Emma huusi. – Tarvitsen apua.

Poika pysähtyi ja käännähti ympäri ja huomattaessaan tilanteen lähti juoksemaan takaisin.

– Tartu minun käteeni. Tore polvistui Emman luokse ja kurotti kättään. – Sattuiko pahasti?

Emman kasvoilla kävi irvistys. Hän tarttui ojennettuun käteen, joka veti hänet turvaan.

– Olen kunnossa, olin vain varomaton. Emma vilkaisi kämmentään. Siihen oli tullut haava, josta tihkui verta. – Tuo puska se vain, siinä oli piikkejä.

– Huh, niin näkyy. Tore pudisti inhoten päätään puskalle, riisui kaulahuivinsa ja kietoi sen loukkaantuneen käden ympäri.

– Saat putsata haavan vielä kotona. Hän sipaisi varovasti huiviin käärityn käden päältä, ja hänen katseensa oli totinen. – Meidän on jatkettava, Emma. Sano, jos sinun pitää levätä.

– Sanon kyllä. Emma punastui ja laski kätensä.

– Maasto on helpompi kulkea tässä.

Tore pysytteli Emman vierellä, kun he tarkistivat jokaisen sopen, kivenkolon, kuilun ja rotkon ja tutkivat jokaisen puskan,

joka oli kyllin suuri kätkemään ihmisen. Emmalla oli koko ajan omituinen tunne, ikään kuin hän olisi kulkenut vähän ulkona itsestään. Kaikki tuntui epätodelliselta, kuin unenomaiselta. Totta se kuitenkin oli, eikä tästä painajaisesta ollut herääminen. Kaikkein syvimmällä hänessä kuitenkin korvensi huono omatunto kuin polttava kekäle, joka kirvelsi sydäimestä asti; jos Synnøve oli kuollut, syy oli hänen. Miten hän saattaisi koskaan elää sellaisen syyllisyyden kanssa?

– Me löydämme hänet kyllä, Emma, Tore sanoi ja tarttui häntä kädestä. Puristi kevyesti. – Synnøve ei aina pysähdy ajattelemaan, nyt hän varmasti jo piileskelee jossain ja häpeää omaa käytöstään.

Emma veti varovasti kätensä pois. Hän ehti nähdä, kuinka pojan katse synkkeni ja suu muuttui kireäksi.

– Toivotaan niin, Tore.

Jonkin aikaa he kulkivat kumpikin hiljaa vieretysten. He olivat ohittaneet niemen, ja Dalin navetan katosta saattoi jo nähdä vilauksia. Rannan puolella vuono uinui tyynenä, vieno tuulenvire vain väreili ajoittain vedenpinnalla, joka välkähteli ilta-auringon paisteessa. Muutama lokkikin istui pienellä luodolla sukimassa sulkiaan. Yksinäinen vene lipui vuonoa pitkin sisämaahan päin, ja lokit lehahtivat siivilleen. Toivoivat ehkä ateriala itselleen, Emma ajatteli ja huokaisi syvään. Ilta oli harvinaisen kaunis. Sellainen, jona luonto halusi näyttää parasta puoltaan. Melkein se tuntui kuin vakuuttelevan, ettei mitään pahaa voisi edes tapahtua.

– Kuulin Dagnylta, että olit katsomassa Synnøveä. Tore vilkaisi häneen syrjäsilmin. – Puhuitteko te juhlista?

– Emme niinkään juhlista. Emman sydän hakkasi. Olav tiesi jo, että Synnøveen oli kajottu, ja Tore saisi todennäköisesti tietää sen veljeltään. Mitä hänen siis pitäisi sanoa?

– Kun luulisi, että hän olisi kertonut jotain, Tore jatkoi kärsimättömästi. – Saitko sitä tietää, kuka häntä juotti?

– Ei hän sitä sanonut.

– Minä se en ainakaan ollut, Tore sanoi synkästi, – vaikka silloin tarjosinkin matkalla. Hän hymyili suu hieman vinossa. – Silloin tulikin oikein kunnan läksytys, ja sen voin vannoa, että loppuiltana en tarjonnut siskolle tippaakaan.

– Kyllä minä uskon sinua, Tore.

Emma lähti ripeästi eteenpäin päästäkseen pois kaikkien kysymysten luota, mutta poika ei antanut periksi. Hän saavutti taas Emman, asetti käden hänen olkapäälleen ja sanoi:

– Kaikkeaa sinä et ole minulle kertonut, Emma. Tunnen sinut tarpeeksi hyvin, että näen sen.

– Olen minä, tai... Emma katsoi Torea ja purskahti äkkiä itkuun. – Älä kysele enää, Tore. Ei nyt.

– Miksi ei?

– Minä lupasin, etten kerro kenellekään.

– Lupasit? On tilanteita, jolloin lupauksen voi rikkoa.

Varsinkin jos on jonkun hengestä kyse.

Hengestä! Kaikki tapahtunut hyökyi Emman yli, mutta hän ei saanut sanaakaan sanotuksi. Katsoi vain poikaa edessään ja antoi kyynelten valua. Ja äkkiä oli kuin jokin olisi välähtänyt Toren katseessa, hän tuntui siinä silmänräpäyksessä käsittävän jotain ja henkäisten työnsi Emman sivuun.

– Helvetti vie! Ei hän mitään ollut juonut, eihän? Vaan sotkeutui johonkin, mistä ei uskaltanut kertoa. Tore läimäytti otsaansa kädellä. – Että saatoinkin olla niin tyhmä. Niin...

- Hys! Emma jähmettyi paikoilleen. – Kuuletko?
- Kuulenko mitä?
- Joku huusi jotain.
- En minä mitään kuule.
- Siellä se taas kuuluu. Kuuntele...

Tore ei enää vastannut, vaan ryntäsi samassa juoksuun. Emma koetti pysyä hänen perässään, mutta hame haittasi juoksemista. Nyt hän kuuli jo selvästi, miten joku huusi apua. Ääni ei kuitenkaan ollut Synnøven. Se oli matalampi, miehen ääni.

Hän haki katseellaan ja näki Toren edessään kumarassa, tämä riisui kenkiään ja katosi sitten suuren kiven taakse.

Emma riensi eteenpäin sydän kurkussa. Kun hän saavutti kiven, hän ehti ainoastaan nähdä, kuinka Tore hyppäsi mereen. Vähän matkan päässä vedessä joku rimpuili ja kauhoi villisti niin että roiskui, ja Emma saattoi erottaa, kuinka kaksi päätä kohoili juuri ja juuri veden pinnalla.

Nicolai? Emma ei ollut uskoa silmiään, mutta hän se oli, ja toisen täytyi olla Synnøve. Nopeasti Emma riisui hameensa ja kenkensä ja hyppäsi veteen. Tore oli juuri saavuttanut pääparin, kun Nicolai katosi pinnan alle.

– Hän ei osaa uida! Emma kiljahti. – Huolehdi Nicolaista, minä hoidan Synnøven.

Emma riensi syvemmälle. Muutaman voimakkaan vedon avulla hän pääsi perille ja tarttui kiinni Synnøvestä, josta Nicolai oli päästänyt irti vajotessaan veden alle. Emma tuki kädellään tytön niskaa ja piteli parhaansa mukaan hänen kasvojaan pinnalla samalla kun esti itseään uppoamasta syvyyksiin. Ja kiitti luojaansa siitä, että osasi uida.

Synnøven silmät olivat kiinni. Hänen kasvonsa olivat valkoiset ja vahamaiset, ja hiukset muistuttivat veden varassa kelluvaa levää. Emma yritti vaivalloisesti työntää tyttöä edellään, mutta ei jaksanut kauaa ja keskittyi sen sijaan pitämään heidän molemmat pinnalla.

Tore sai vaivoin raahattua Nicolain rantaan ja syöksyi saman tien auttamaan Emmaa.

– Minä saan hänet, Tore sanoi ja tuijotti siskoaan kauhunsekaisella katseella. – Ui sinä itsesi rantaan, Emma.

– Minä autan sinua.

– Saan hänet kyllä. Minä selviän.

Emma teki niin kuin Tore sanoi. Hampaat kalisivat hänen suussaan yhtä paljon kylmästä kuin pelostakin. Emma näki Nicolain kyyhöttävän rannassa Toren takki harteillaan. Mies näytti olevan kunnossa, Emma ajatteli helpottuneena. Vaan entä Synnøve?

Molemmat sisaret istuivat keittiönpöydän ääressä. Karen oli kyllä ehdottanut, että he olisivat menneet tuvan puolelle, mutta siihen Augusta oli ilmoittanut olleensa aina mieltynyt keittiöön, josta saattoi katsella meren suuntaan. Sinne he siis olivat käyneet.

He puhuivat ja kertoivat kaikenlaista, mutta yhtä asiaa, Amerikan-matkaa, molemmat välttelivät mainitsemasta. Karen toivoi kovasti, että kyseessä oli vain lyhytaikainen päähänpisto, sillä kenelle hän sitten uskoutuisi, jos hänen sisarensa lähtisi pois? He kaksi olivat aina olleet toistensa tukena, niin iloissa kuin suruissakin. Juuri Augustaa kävi kiittäminen, että Karen oli ylipäättään selvinnyt Elfridansa kuolemasta. Suurta kärsivällisyyttä osoittaen ja ajoittain puhtaalla tahdonvoimalla sisko oli saanut hänet ymmärtämään, että oli muitakin, joita suru kosketi, ja että jos hän ei nousisi jaloilleen, perhekään ei siitä selviäisi. Ajoittain Augustan luonne oli toki kuohahtanut, mutta sekin oli omalla tavallaan auttanut.

– Emma on sitten löytänyt heilan? Augusta vilkaisi hymyillen Karenia ja otti vielä yhden palasen leivonnaista.

Karen hätisteli ajatukset pois mielestään ja katsahti sisartaan.

– Ei hänellä mitään heilaa ole. Olav on lapsuudenystävä. Ovat tunteneet toisensa koko pienen ikänsä.

– Voivathan he silti olla rakastuneita.

Karen katseli ulos ikkunasta.

– Emma on vielä liian nuori mihinkään vakituiseen, hän sanoi ja kurotti kaulaansa nähdäkseen paremmin. – Mihinkähän miehet ovat mahtaneet jäädä? Heidän olisi pitänyt palata jo.

– Yrität selvästi vaihtaa puheenaihetta, Augusta hymyili. – Itse olit vasta nuori tyttö, kun menit yhteen Sverren kanssa.

Karen tunsu punan lehahtavan poskilleen ja nousi nopeasti ylös hakemaan kahvipannua. Mitä ihmettä tuo toinen nyt siitä alkoi puhua?

– Hyviä ystäviä me vain olimme emmekä mitään rakastavaisia.

– Jaaha, vai niin, että hyviä ystäviä! Augusta remahti nauruun. – Kyllä minä muistan, miten levoton äiti oli sinun tähtesi. Olit vain viidentoista, ja minä sain kaksi vuotta vanhempana tehtäväkseni huolehtia sinusta. Niin... Hän hymyili ilkikurisesti. – Mutta helppoa se ei ollut. Hiivitte karkuun heti kun silmä vältti, ja minä se pelkäsin kuollakseni, mitä te keksisitte.

– Noita sinun juttujasi! Karenin oli pakko hymyillä, mutta hänen sisällään liikahti jokin, jonka hän olisi mieluiten halunnut unohtaa. – Miten kauan siitä onkaan, kokonainen ihmisikä.

Augusta siemaisi kahviaan, istui jonkin aikaa mietteissään ja tutkaili siskoaan.

– Tuletkos sinä koskaan ajatelleeksi häntä?

Sydäntälämmittävä historiallinen kirjasarja Averøyan saaren
asukkaista jatkuu!

Synnøve löydetään viime tipassa. Tyttö ei kuitenkaan suostu puhumaan tapahtuneesta, ja Emmaa painaa syyllisyys ystävän salaisuuksien varjelemisesta. Tapahtumat nostavat pintaan vaikeita kysymyksiä Emman sisaren traagisesta kuolemasta vuosia aiemmin. Samaan aikaan päätökset tulevaisuudesta muuttuvat ajankohtaisiksi, eivätkä kaikki katso hyvällä Emman ja Olavin suhteen syvenemistä.

Harriet Hegstad on norjalainen kirjailija. Hän on aiemmin kirjoittanut suosittuja novelleja ja romaaneja skandinaaviisiin viikkolehtiin ja osallistunut useisiin pohjoismaisiin kilpailuihin.